

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
VIEŠOJO VALDYMO IR ATVIROS VYRIAUSYBĖS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS
TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
LAZDIJŲ, IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS APSAUGOS, AVIACIJOS,
SPECIALIŲJŲ UŽDUOČIŲ RINKTINĖS IR UŽSIENIEČIŲ REGISTRACIJOS CENTRĄ“
PROJEKTO
(NR. 15-0769-01-N, TAIS NR. 15-10794)**

2015-10-09 Nr. NV-3259

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Nutarimo projektą parengė Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.

2. Projekto tikslas, esmė. Nutarimo projekto tikslas – gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutikimą reorganizuoti iš valstybės biudžeto išlaikomas biudžetines įstaigas – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – tarnyba) Lazdijų rinktinę, Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinę, Aviacijos rinktinę, Specialiųjų užduočių rinktinę, Užsieniečių registracijos centrą, kad galėtų būti pradėtos šių įstaigų reorganizavimo procedūros.

Reorganizavimo tikslas – tinkamai užtikrinti asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos vidaus sieną, kai patikrinimas prie vidaus sienos laikinai atnaujinamas, stiprinti Europos Sąjungos išorės sienos apsaugą, racionaliai išdėstyti ir efektyviai panaudoti tarnybos personalo išteklius, tobulinti nelegalios migracijos procesų valdymo kontrolę, efektyvinti tarnybos veiklą, optimizuojant tarnybos įstaigų skaičių, centralizuojant administravimo, finansų, personalo, materialinių išteklių valdymo ir kitas bendrąsias funkcijas.

Tarnybos Lazdijų rinktinė reorganizuojama skaidant išdalijimo būdu – jos teises ir pareigas išdalijant tarnybos Varėnos ir Pagėgių rinktinėms.

Tarnybos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinė būtų reorganizuota jungimo būdu – prijungiant ją prie tarnybos Ignalinos rinktinės.

Tarnybos Aviacijos, Specialiųjų užduočių rinktinės, Užsieniečių registracijos centras būtų reorganizuoti jungimo būdu – prijungiant įstaigas prie Valstybės sienos apsaugos tarnybos.

Teigiamos numatomo teisinio reguliavimo pasekmės – reorganizavus nutarimo projekte numatytas rinktines, mažės bendrąsias funkcijas atliekančių padalinių (finansų, teisės, personalo, kanceliarijos, turto valdymo, viešųjų pirkimų, viešųjų ryšių) darbuotojų skaičius, valdymo ir ūkio išlaidos, bus racionaliau panaudoti personalo ištekliai, optimizuotos tarnybos padaliniais išlaikyti skiriamas valstybės biudžeto lėšos, kartu užtikrintas vykdomy uždavinių ir funkcijų testinumas. Numatomas ekonominis efektas, panaikinus 90 bendrąsias funkcijas atliekančių pareigybių, sudarytų apie 1 160 tūkst. Eur per metus. Tarnybos Lazdijų rinktinėje numatoma panaikinti 55 pareigybes, kurių išlaikymas per metus siekia 650 tūkst. Eur, tarnybos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinėje būtų panaikinta 20 pareigybių, kurių išlaikymas per metus siekia 300 tūkst. Eur, tarnybos Aviacijos, Specialiųjų užduočių rinktinės, ir Užsieniečių registracijos centre būtų panaikinta 15 pareigybių, kurių išlaikymas per metus siekia 210 tūkst. Eur.

Reorganizavus šias tarnybos rinktines ir centralizavus bendrąsias funkcijas, pagerės kitų tarnybos rinktinių veiklos koordinavimas, sumažės valstybės biudžeto lėšų poreikis, bus sudarytos prielaidos mažinti neužimtų pareigybių rinktinėse prie Europos Sąjungos išorės sienų skaičių.

Neigiamų numatomo teisinio reguliavimo pasekmių nenumatoma, kontrolės prie išorės Europos Sąjungos sienos kokybė nenukentės, nes tarnybos Lazdijų rinktinės veiklos teritorija bus padalyta ir priskirta tarnybos Varėnos ir Pagėgių rinktinėms, tarnybos veikla prie vidaus Europos Sąjungos sienų nesusilpnės.

Pritarus nutarimo projektui būtų sudarytos sąlygos sumažinti biudžetinių įstaigų skaičių ir sudaryta galimybė nuosekliai įgyvendinti Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51, 443 punkto nuostatose numatytą siekiamybę toliau tobulinti statutinių įstaigų administravimą, finansų ir kitų išteklių valdymą, taip mažinant šių įstaigų administravimui skiriamus asignavimus.

3. Derinimas. Nutarimo projektas suderintas su Finansų ministerija.

4. Dalykinio vertinimo išvada. Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Viešojo valdymo ir atviros Vyriausybės skyriaus patarėja

Aušrina Genienė

tel. 8 706 63769, ausrina.geniene@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-11-03 Nr. 1D-8722 (21)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, atsižvelgdama į šių metų spalio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybėje vykusį Ministerijų atstovų pasitarimą, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Aviacijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Specialiųjų užduočių rinktinės ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrą“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Pažymime, kad patikslintame nutarimo projekte atsižvelgta į visas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2015 m. spalio 15 d. išvadoje Nr. NV-3323 pateiktas pastabas.

Nutarimo projekto rengimą koordinavo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vadas Renatas Požėla (tel. 271 9303, el. p. renatas.pozela@vsat.vrm.lt). Tiesioginis rengėjas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Štabo Bendrųjų reikalų valdybos Teisės skyriaus viršininkas Ričardas Balkevičius (tel. 271 9333, el. p. ricardas.balkevicius@vrm.lt).

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 3 lapai.

Vidaus reikalų ministras

Saulius Skvernelis

Lina Jurgelevičienė, tel. (8 5) 271 9364, el. p. Lina.Jurgeleviciene@vsat.vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS LAZDIJŲ, VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS APSAUGOS, VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS AVIACIJOS, VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS SPECIALIŲJŲ UŽDUOČIŲ RINKTINĖS IR VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS UŽSIENIEČIŲ REGISTRACIJOS CENTRĄ

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 3 ir 6 dalimis, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Sutikti, kad:

1.1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų rinktinė (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė) (juridinio asmens kodas – 193344256) būtų reorganizuojama skaidant išdalijimo būdu – jos teisės ir pareigas išdalijant Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Varėnos rinktinei (juridinio asmens kodas – 188622597) (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinė) ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pagėgių rinktinei (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinė) (juridinio asmens kodas – 191833768);

1.2. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinė (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos atominės apsaugos rinktinė) (juridinio asmens kodas – 193089834) būtų reorganizuota jungimo būdu – prijungiant ją prie Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ignalinos rinktinės (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinė) (juridinio asmens kodas – 188608590), kuriai pereina visos Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinės teisės ir pareigos;

1.3. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Aviacijos rinktinė (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Aviacijos rinktinė) (juridinio asmens kodas – 300670402), Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Specialiųjų užduočių rinktinė (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Specialiųjų užduočių rinktinė) (juridinio asmens kodas – 300516913), Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centras (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Užsieniečių registracijos centras) (juridinio asmens kodas – 188725864) būtų reorganizuoti jungimo būdu – prijungiant įstaigas prie Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) (juridinio asmens kodas – 188608252), kuriai pereina visos reorganizuojamų Valstybės sienos apsaugos tarnybai pavaldžių biudžetinių įstaigų teisės ir pareigos.

2. Nustatyti, kad:

2.1. reorganizavimo tikslas – stiprinti Europos Sąjungos išorės sienos apsaugą, užtikrinti tinkamą asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos vidaus sieną, kai patikrinimas prie vidaus sienos laikinai atnaujinamas, racionaliai išdėstyti ir efektyviai panaudoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos personalo išteklius, tobulinti nelegalios migracijos procesų valdymo kontrolę, efektyvinti Valstybės sienos apsaugos tarnybos veiklą optimizuojant Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstaigų skaičių, centralizuojant bendrąsias funkcijas;

2.2. reorganizuojamos biudžetinės įstaigos – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Aviacijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Specialiųjų užduočių rinktinės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Užsieniečių registracijos centras;

2.3. dalyvaujančios reorganizavime įstaigos – Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinės;

2.4. po reorganizavimo veiksiančios biudžetinės įstaigos – Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinės;

2.5. po reorganizavimo veiksiančios biudžetinės įstaigos – Valstybės sienos apsaugos tarnybos savininko teisės ir pareigas įgyvendins Vidaus reikalų ministerija;

2.6. po reorganizavimo veiksiančių biudžetinių įstaigų – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinių savininko teisės ir pareigas įgyvendins Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

2.7. po reorganizavimo veiksianti biudžetinė įstaiga Valstybės sienos apsaugos tarnyba atliks šias funkcijas: bendros Valstybės sienos apsaugos tarnybai pavaldžių įstaigų veiklos strategijos ir personalo politikos formavimas; Valstybės sienos apsaugos tarnybai pavaldžių įstaigų veiklos kontrolė ir koordinavimas, rekomendacijų ir nurodymų joms teikimas; užsieniečių priėmimo, laikymo bei apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Užsieniečių registracijos centre organizavimas, sulaukytų užsieniečių nustatytų apgyvendinimo sąlygų ir judėjimo laisvės apribojimo užtikrinimas; sulaukytų ir apgyvendintų užsieniečių asmens tapatybės, pilietybės ir atvykimo į Lietuvos Respubliką aplinkybių nustatymas; pirminių veiksmų, susijusių su prieglobsčio prašymo pateikimu, atlikimas; priimtų sprendimų dėl sulaukytų ir apgyvendintų užsieniečių išsiuntimo ar grąžinimo organizavimas ir vykdymas; nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos, žmogaus teisių ir laisvių apsaugos, viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo pagal kompetenciją užtikrinimas; kriminalinės žvalgybos informacijos pagal teikiamas užduotis rinkimas, naudojant Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse numatytus informacijos rinkimo būdus ir priemones, sudarant galimybes išaiškinti ar užkardyti Valstybės sienos apsaugos tarnybai pagal kompetenciją priskirtas tirti nusikalstamas veikas; orlaivių skrydžių vykdymas, saugant valstybės sieną sausumoje, jūroje, Kuršių mariose ir pasienio vandenyse, siekiant išaiškinti valstybės sienos pažeidimų atvejus, nelegalių migrantų susikaupimo vietas, kontrabandos kelius, padedant policijai palaikyti viešąją tvarką, dalyvaujant paieškos ir gelbėjimo darbuose, gėsinant gaisrus, padedant likviduoti ekstremalių ir stichinių nelaimių padarinius, teikiant medicinos pagalbą, gabenant donorų organus ir audinius, taip pat bendradarbiavimo sutarčių pagrindu vykdant Lietuvos Respublikos strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir renginių fizinę apsaugą, kontroliuojant laivų plaukimą jūroje, Kuršių mariose ir pasienio vandenyse, dalyvaujant tarptautinėse operacijose, saugant Europos Sąjungos išorinę sieną, siekiant užkirsti kelią nelegaliai migracijai ir kitoms nusikalstamoms veikoms; kitų Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatuose nustatytų funkcijų atlikimas;

2.8. po reorganizavimo veiksianti biudžetinė įstaiga Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinė atliks šias funkcijas: branduolinės (atominės) elektrinės, Lietuvos Respublikos pasienio ruože esančių kitų branduolinės energetikos objektų (toliau – objektai) bei vežamų per valstybės teritoriją branduolinių medžiagų krovinių fizinės apsaugos vykdymas ir užtikrinimas;

kontrolė, kad asmenys ar transporto priemonės, be objektą eksploatuojančios organizacijos leidimo, neįveiktų ar neįvažiuotų į objekto saugomą ir vidinę zonas, nebūtų neteisėtai įnešti ar įvežti ir iš jų išnešti ar išvežti ginklai, sprogstamosios, lengvai užsidegančios, branduolinės, radioaktyviosios medžiagos ir kiti objekto administracijos nustatyti daiktai; asmenų ir transporto priemonių objektų apsaugos zonose tikrinimas; branduolinių medžiagų, kurios transportuojamos tarp objektų, palyda ir fizinė apsauga; objektui priklausančių pagalbinių objektų fizinė apsauga; pagalba objektą eksploatuojančios organizacijos administracijai užtikrinti vidaus tvarkos taisyklių reikalavimų laikymąsi; informacijos objektą eksploatuojančios organizacijos administracijai apie pastebėtus inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių gedimus teikimas; riboto patekimo zonos kontrolės sustiprinimas ir evakuoto turto laikymo vietų, bazių ir sandėlių apsauga, objekte įvykus avarijai arba iškilus jos grėsmei; kitų Valstybės sienos apsaugos tarnybos Ignalinos rinktinės nuostatuose nustatytų funkcijų atlikimas;

2.9. po reorganizavimo veiksianti biudžetinė įstaiga Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinė atliks šias funkcijas: kontaktinių punktų bei tikslinės paramos biurų veiklos užtikrinimas; kitų Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės nuostatuose nustatytų funkcijų atlikimas;

2.10. po reorganizavimo veiksianti biudžetinė įstaiga Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinė atliks Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės nuostatuose nustatytas funkcijas.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

VRM Teisės departamentų
direktorius
Nerijus Rudaitis
2015.10.29

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras

Saulius Skvernelis
2015-11-02

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOSBiudžetinė įstaiga Savanorių pr. 2, LT-03116 Vilnius Tel.: (8 5) 271 9305 / 233 1352 Faks.: (8 5) 271 9306 / 233 1365 / 271 7344
El. p. dvks@vsat.vrm.lt Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre Kodas 188608252Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kancleriui Alminui Mačiuliui2015-11-03 Nr. (21)-14-4663
[2015-10-27 Nr. 13281Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo
narei Kristinai Mikšienei
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

DĖL LAZDIJŲ RINKTINĖS PERTVARKYMŲ

Lietuvai įstojus į Šengeno erdvę, vidinių Europos Sąjungos (toliau – ES) sienų apsauga prarado aktualumą. Laisvas asmenų judėjimas Šengeno erdvėje be vidaus sienų kontrolės yra vienas didžiausių ES pasiekimų. Šengeno sienų kodeksas nustato, kad vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami (20 str.). Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų (22 str.).

Lietuva, tapusi pilnateise Šengeno erdvės nare, įsipareigojo pilna apimtimi taikyti ES ir Šengeno *acquis* reikalavimus. ES išorinės ir Šengeno valstybių sienos apsaugai keliami patys aukščiausi reikalavimai, be to, pateikiamos rekomendacijos, kaip tuos reikalavimus įgyvendinti, kadangi tik tokiu atveju (atsižvelgus į rekomendacijas) valstybei skiriama finansinė parama. Tuo pačiu deklaruojama, kad prie vidinių ES valstybių narių sienų asmenų ir transporto priemonių pasienio kontrolė panaikinama. Taip pasiekama didžiausia Šengeno erdvės valstybių narių teritorijose – laisvas, nevaržomas ES piliečių ir jų šeimos narių judėjimas per valstybių kaimynių teritorijas. Tokiu būdu visų valstybių narių, iš jų ir Lietuvos, teisėsaugos institucijų pajėgos nuo vidinių sienų perdislokuojamos prie išorinių sienų sustiprinant jų saugumo lygį. Pasinaudojant ES finansine parama prie išorinių sienų pradedamos diegti techninės inžinerinės bei IT sistemos, o prie vidinių sienų naikinami inžineriniai įrenginiai, trukdantys laisvam asmenų ir nestabdomo transporto judėjimui, kaip to reikalauja Šengeno *acquis*. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) pagal parengtus įvairaus hierarchinio lygio nacionalinius teisės aktus bei sienos apsaugos pertvarkymo programas ir priemonių planus pradėjo perskirstyti pajėgas, atsižvelgdama į Šengeno senbuvių valstybių narių veiklos patirtį ir geriausiąją praktiką. Po ilgų ir aštrių diskusijų VSAT viduje bei už jos ribų (Vidaus reikalų ministerijoje, Vyriausybėje) 2007 metais VSAT vadas įsakymu patvirtino vidinių sienų (su Latvija ir Lenkija) pertvarkos koncepciją bei priemonių planą.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitoje apie VSAT veiklą (2009-12-30 Nr. VA-P-40-2-27) rekomendavo įvertinti ir priimti sprendimus dėl išteklių prie vidaus ir išorės sienų perskirstymo. Vykdamas šias rekomendacijas, nuo 2011 m. panaikinta VSAT Šiaulių rinktinė, saugojusi sieną su Latvijos Respublika. Jos materialiniai, finansiniai ir žmogiškieji resursai buvo perskirstyti kitoms, išorės sieną saugančioms, VSAT rinktinėms. Fizinę valstybės

sienos apsaugą su Latvija pakeitė kitos kontrolės formos: migracijos duomenų analizė, kriminalinė žvalgyba, tarptautinis bendradarbiavimas panaudojant ES kontaktinių punktų tinklą. Atitinkamai aktualumą prarado ir fizinė valstybės sienos apsauga su Lenkijos Respublika, kurią vykdė Lazdijų rinktinė. Deja, pasikeitus valstybės sienos su Lenkijos Respublika apsaugos režimui, tolesnis Lazdijų rinktinės funkcionavimo poreikis iki šiol nebuvo įvertintas.

Kadangi vidinės sienas saugojusių rinktinių naikinimo procesas susidūrė su pareigūnų pasipriešinimu į pagalbą pasitelkiant net politikus ir įgavo rezonansinį ažiotazą visuomenėje, VSAT vadovybė pasirinko variantą iš pradžių panaikinti tik Šiaulių rinktinę, tačiau antrame etape numatė naikinti ir Lazdijų rinktinę. Per tam tikrą laiką vadovybės lygmenyje susiformavo subjektyvi nuomonė neskubėti naikinti Lazdijų rinktinę, nors šis klausimas nuolatos sienos apsaugos ekspertų būdavo iškeliamas ir primenamas. Be to, tam, kad būtų pateisintas šios rinktinės reikalingumas, prie kairiojo ir dešiniojo sienos su Lenkija flangų dirbtinai buvo priskirtos Varėnos ir Pagėgių rinktinių vienos užkardos dydžio ruožų atkarpos. Reikia pabrėžti, kad ES ir Šengeno *acquis* nesuponuoja valstybėms narėms jokios pareigos kažkokiu tai būdu saugoti vidinės sienas, o atvirkščiai – asmenų ir transportų priemonių patikrinimai, susiję su vykimu per vidinę sieną, yra draudžiami. Tikrinimai galimi tik vykdant policijos veiklos funkcijas ir tik proporcingai jas vykdant visoje valstybės teritorijoje. Tai reiškia, kad policijos patikrinimai įprastu režimu atvykstant į Kauną yra tokie patys, kaip ir prie sienos su Lenkija Lazdijų rajono teritorijoje. Tokiu būdu Lazdijų rinktinės pajėgos prie vidinės sienos vykdo nebūtinai pasienio tikrinimo procedūras. Reikia pažymėti, kad patikrinimų rezultatai traktuojami kaip su sienos kirtimu susiję faktai, o veikla neteisingai įvardijama kaip valstybės sienos apsauga, o dar labiau kaip jos silpninimas naikinant rinktinę. Taigi galimos šiuo atveju veiklos formos (imperatyvas pagal ES ir Šengeno *acquis*) – tai nesisteminiai trumpalaikiai prevenciniai „policininkiški“ patikrinimai (sporto sirgaliai, vykstantys į rungtynes, ir kt.), tiksliniai patikrinimai (operacijos) pagal gautą žvalgybinę informaciją, proporcingas sienos kontrolės atstatymas esant politiniam sprendimui. Praktikoje senbuvės valstybės narės prie vidinių sienų dislokuoja tik užkardas (policijos nuovadas) ir sienos apsaugos nevykdo.

Atsižvelgiant į tai, VSAT peržiūrėti rinktinių saugomi valstybės sienos ruožai ir padaryta išvada, kad juos tikslinga perskirstyti. Taktine, darbo organizacine, resursų paskirstymo ir valdymo efektyvumo prasme netikslinga turėti VSAT teritorinį padalinį, kuris organizuoja valstybės sienos apsaugą iškart su trimis valstybėmis (Lazdijų rinktinės ruožas apima valstybės sieną su Rusijos Federacija, Lenkijos Respublika ir Baltarusijos Respublika). Matome realią galimybę ir poreikį 73 km Lazdijų rinktinės saugomą valstybės sienos su Rusijos Federacija ruožą perduoti Pagėgių rinktinei, kuri dabar saugo 178,5 km ruožą su šia valstybe. Lazdijų rinktinės saugomą 57 km ruožą su Baltarusijos Respublika tikslinga perduoti Varėnos rinktinei, kuri saugo 206 km ruožą su šia valstybe. Varėnos rinktinei taip pat būtų pavesta migracinių procesų kontrolė prie sienos su Lenkijos Respublika. Reikia pažymėti, kad Lenkijos Respublikos sienos apsaugos tarnybos sprendimai, kuriuos cituoja Lazdijų rinktinė, rinktinės (administracijos) atžvilgiu yra panašūs, kadangi Lenkijos pasienio apsaugos Palenkės rinktinė, kuri kontroliuoja 104,3 km valstybės sienos su Lietuvos Respublika ir saugo apie 250 km išorės sienos, atsakinga už 350 km valstybės sienos ruožą (gretima rinktinė atsako už 450 km valstybės sienos apsaugą).

Lazdijų rinktinės reorganizacija taip pat leis padidinti VSAT sausumos sieną saugančius teritorinius padalinius, tolygiau perskirstys rinktinių personalą (Lazdijų rinktinėje yra 500 pareigybių; Ignalinos rinktinėje – 477, numatoma – 750 pareigybių; Vilniaus rinktinėje – 787, numatoma – 787; Varėnos rinktinėje – 529, numatoma – 675; Pagėgių rinktinėje – 571, numatoma – 800).

Perduodant dabartines Lazdijų rinktinės užkardas administruoti Pagėgių ir Varėnos rinktinėms, bus realiai įgyvendinama Šešioliiktosios Vyriausybės 2012–2016 m. programa, numatanti toliau tobulinti statutinių įstaigų administravimą, finansų ir kitų išteklių valdymą ir taip mažinti šių įstaigų administravimui skiriamus asignavimus (443 str.).

Perdavus visas Lazdijų rinktinės teises ir pareigas Pagėgių ir Varėnos rinktinėms, administracinėms funkcijoms vykdyti reikės mažiau pareigybių, nes teises ir pareigas perėmusios rinktinės jau turi savo administracinius padalinius, jų vadovus ir kitų pareigybių tarnautojus.

Suprantama, kad šiuo atveju išaugs Pagėgių ir Varėnos rinktinių administracinių padalinių darbo krūvis, todėl planuojama juose papildomai įsteigti 33 iš valstybės biudžeto išlaikomas ir 4 iš ES Specialiosios tranzito schemas (toliau – STS) lėšų išlaikomas pareigybes. Įsteigę šias kompensacines pareigybes, galėsime panaikinti dabartines 88 iš valstybės biudžeto išlaikomas ir 4 iš STS išlaikomas Lazdijų rinktinės pareigybes. Šis steigiamų ir naikinamų pareigybių skaičiaus skirtumas – 55 pareigybės – ir sudarys pagrindą reorganizacijos finansiniam efektui. 55 pareigybių panaikinimas leis per metus sutaupyti 650 tūkst. eurų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms. Dar 40 tūkst. Eur kasmet sutaupysime atsisakę Lazdijų rinktinės administracijos aprūpinimo prekėmis ir paslaugomis bei administracinio pastato išlaikymo. Nereikalingas VSAT funkcijoms vykdyti Dumblio k., Lazdijų r. sav. esantis rinktinės administracinių pastatų kompleksas bus siūlomas perimti valstybės įstaigoms, jų reikmėms. Neesant poreikio perimti, minėtas turtas bus siūlomas perimti valstybės įmonei Turto bankui, realizuoti jį teisės aktų nustatyta tvarka.

Suprantamas rinktinės darbuotojų, kurie dėl reorganizavimo gali netekti darbo, nuogastavimas. Kaip minėta, Lazdijų rinktinės funkcijas ir pareigybes perskirčius Pagėgių ir Varėnos rinktinėms, iš viso bus panaikintos 55 pareigybės (statutinių valstybės tarnautojų – 20, karjeros valstybės tarnautojų – 17, darbuotojų pagal darbo sutartį – 18). Tačiau ir jas dabar einantiems tarnautojams bus pasiūlytos šiuo metu esančios laisvos pareigybės: dabartinėse Lazdijų rinktinės užkardose esančios 12 laisvų pareigybių, Pagėgių rinktinės padaliniuose – 24 laisvos pareigybės, Varėnos rinktinės padaliniuose – 29 laisvos pareigybės. Taip pat bus siūlomos visos kitos VSAT padaliniuose esančios laisvos pareigybės (šiuo metu laisvos 219 statutinių valstybės tarnautojų, 26 karjeros valstybės tarnautojų ir 25 darbuotojų pagal darbo sutartis pareigybės). Pagėgių ir Varėnos rinktinės turės galimybę dabartinėse Lazdijų rinktinės užkardose sukurti nuotolines darbo vietas perkeltiems Lazdijų rinktinės darbuotojams. Kreipsimės į regiono teisėsaugos, kitas valstybės bei savivaldybės institucijas, darbo biržas dėl galimybės įdarbinti reorganizuojamos rinktinės darbuotojus. Tikimės, kad daugumą darbuotojų tenkins naujos darbo sąlygos ir jie sutiks eiti siūlomas pareigas. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad vykdant reorganizaciją, VSAT bus laikomasi nuostatos, jog kiekvieno darbuotojo, kurio darbui ar karjerai įtakos turėtų pertvarkos, atvejis bus vertinamas individualiai, stengiantis, kad jis mažiau nukentėtų.

Pritariame, kad Lazdijų rinktinės rezultatai yra pakankamai aukšti, tačiau negalime sutikti, kad rinktinės reorganizacija susilpnins valstybės sienos apsaugą ar šalies nacionalinį saugumą. Atkreiptinas dėmesys, kad Lazdijų rinktinės reorganizavimas – tai tik užkardas administruojančios struktūros, kriminalinės žvalgybos ir ikiteisminio tyrimo padalinių reorganizavimas. Tiesiogiai išorinę valstybės sieną saugančių ir vidinę sieną kontroliuojančių padalinių – užkardų – tai nepalies. Pasikeis tik šių padalinių pavaldumas. Taip pat neplanuojame atsisakyti nei vienos šiuo metu Lazdijų rinktinės vykdomos funkcijos. Nematome prieaidų, kad reorganizacija gali sumažinti šių funkcijų vykdymo efektyvumą, pabloginti užkardų valdymą, juolab iššaukti didesnes išlaidas. Šiuolaikinės informacinės technologijos, komunikacinės priemonės, galimybė steigti nuotolines darbo vietas, pažangūs darbo organizavimo ir kontrolės metodai nebereikalauja administracines struktūras dislokuoti gretimai administruojamųjų padalinių. Todėl padidėjęs geografinis atstumas tarp administravimo subjektų ir objektų tampa mažiau reikšmingas. Priešingai, jei nevertinsime besikeičiančios situacijos, neišnaudosime naujų galimybių, nesieksime tobulinti valdymo struktūrų, darbo organizavimo, racionaliai panaudoti valstybės lėšas, pasmerksime esamą valstybės apsaugos sistemą stagnacijai ir ateityje bus vis sunkiau kovoti su naujais iššūkiais.

Kalbant apie Kaliningrado „specialiąją tranzito schemą“ (toliau – STS), reikia pažymėti, kad ši, pačios VSAT patyrusių pareigūnų sukurta sistema, veikia nepriekaištingai kaip gerai suderintas mechanizmas. Funkcijas čia atlieka specialiai apmokyti profesionalūs užkardos pareigūnai. Tiek VSAT Kenos, tiek Kybartų užkardų pareigūnai atlieka uždavinius be rinktinių administracijos įsikišimo. Šios schemas funkcionavimo atitikimą ES *acquis* standartams tikrino du kartus nuo jos atsiradimo pradžios Šengeno ekspertai ir ES audito rūmai. Rezultatai buvo tik teigiami ir tikrinimų tvarka, procedūrų užtikrinimas įtraukti į geriausiosios praktikos katalogus.

Tikrinimams ruošėsi pačios užkardos, todėl rinktinės administracija čia gali padėti tik iš materialinės ir techninės pagalbos suteikimo pusės.

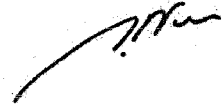
Reikia pažymėti, kad Kybartų užkardos priskyrimas Pagėgių rinktinei Kaliningrado STS jokios reikšmės neturės, o kadangi schema veikia savarankiškai, tai procedūrų kokybė taip pat nesuprastės ir nenukentės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad pareigūnų specialūs mokymai organizuojami centralizuotai Pasieniečių mokykloje pagal gerai parengtą mokymo programą.

Kalbant apie Lazdijų rinktinės Specialiosios paskirties užkardą, reikia pažymėti, kad ją planuojama sujungti su Varėnos rinktinės Specialiosios paskirties užkarda. Sujungtos specialiosios paskirties pajėgos galės dislokuotis ne tik Varėnoje, bet ir Kapčiamiesčio arba Kalvarijos užkardoje. Tokiu būdu padidėjusių specialiosios paskirties pajėgų valdymas bus „vienose rankose“, o tai leis lanksčiau ir gausesnėmis pajėgomis reaguoti į ekstremalias situacijas prie Baltarusijos sienos, o reikalui esant – ir prie Lenkijos sienos.

Nemanome, kad Lazdijų rinktinės reorganizavimas itin neigiamai paveiks Lazdijų rajono socialinę ir ekonominę padėtį. Priešingai, sumažintos valdymo išlaidos bus nukreiptos darbuotojų atlyginimui didinti, kelti jų motyvaciją, gerinti išorės sienos apsaugos aprūpinimą materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais. Savo ruožtu tai prisidės stiprinant valstybės sienos apsaugą šalies mastu kovojant su kontrabanda, nelegalia migracija ir nelegaliu darbu. Tai didins šalies ekonominį saugumą, gausins valstybės pajamas, kas teigiamai veiks valstybės ir regioniniu mastu vykdomas socialines bei ekonomines programas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad Lazdijų rinktinės reorganizavimas yra objektyviai pagrįstas ir būtinas.

Tarnybos vado pavaduotojas Štabo viršininkas,
atliekantis tarnybos vado funkcijas

Valentinas Novikovas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ

KRISTINA MIŠKINIENĖ

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius; Tel. (8-5) 239 66 67; Faks. (8-5) 239 64 39

LR Vyriausybės kancleriui

2015-10-22 SN 2015-15

A. Mačiuliui

Kopija

Lazdijų rinktinės profesinei sąjungai

DĖL LAZDIJŲ RINKTINĖS IŠSAUGOJIMO

Gerb. Kancleri,

Pakartotinai kreipiuosi į Vyriausybę, prašydama įvertinti visus argumentus dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vado R. Poželos sudarytos darbo grupės VSAT centrinės įstaigos ir VSAT padalinių struktūrai tobulinti parengto projekto dėl Lazdijų rinktinės likvidavimo.

Susitikimuose su Lazdijų rajono gyventojais, Lazdijų rinktinės bei Lazdijų rajono savivaldybės atstovais tenka išgirsti ypatingą susirūpinimą ir aktyvų nepritarimą Lazdijų rinktinės likvidavimui. Piliečiai abejoja, kad, panaikinus minėtą rinktinę, bus pasiektas laukiamas ekonominis efektas – sudaryta darbo grupė vertino tik darbo užmokesčio lėšas, tačiau detalesni lėšų taupymo paskaičiavimai (infrastruktūros išlaikymui, materialiniam techniniam aprūpinimui) nebuvo atlikti.

Reiktų atkreipti ypatingą dėmesį į tai, kad Lazdijų rinktinė yra vienas iš geriausių rezultatų (vogtų transporto priemonių, suklastotų dokumentų, nelegalių migrantų, kontrabandos sulaikymas) rodantis ir vienas iš mažiausiai biudžeto lėšų išlaikymui gaunantis bei taupiausiai biudžeto lėšas naudojantis padalinys. Keista, kad be jokių įtikinamų paaiškinimų naikinama viena geriausiai dirbančių rinktinių, net nesvarstant alternatyvų uždaryti kitas.

Lazdijų rinktinėje šiuo metu dirba 487 pareigūnai ir darbuotojai, daugelis iš jų – Lazdijų rajono gyventojai. Rinktinės likvidavimo atveju darbo netektų apie 90 Lazdijų rajono gyventojų. Žmonių atleidimas sukels papildomų neigiamų padarinių ir taip vieną didžiausių nedarbo rodiklių šalyje turinčioje teritorijoje.

Esant šiandieninei geopolitinei situacijai bei migracijos krizei, raginu dar kartą susimąstyti, ar vertėtų sukelti įtampą pasienyje, likviduojant gerai dirbančią Lazdijų rinktinę.

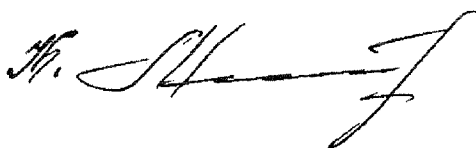
Pridedu profesinės sąjungos pateiktus argumentus.

PRIDEDAMA:

1. 2015 m. spalio 19 d. Lazdijų rinktinės profesinės sąjungos rašto Nr. 27 kopija (9 lapai).

Pagarbiai

LR Seimo narė

Kristina Miškinienė

**VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
LAZDIJŲ RINKTINĖS PROFESINĖ SAJUNGA**

Ežerų g. 44, Dumblio k., Lazdijų sen., LT- 67166 Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 41883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 291998450

Lietuvos Respublikos Seimo
narei Kristinai Miškinienei

2015-10-15 Nr. 27

DĖL LAZDIJŲ RINKTINĖS IŠSAUGOJIMO

Vos tik į Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vado pareigas buvo paskirtas Renatas Požėla, iš karto pasigirdo kalbos, kad ketinama panaikinti VSAT Lazdijų rinktinę. Ilgai laukti nereikėjo – dar nespėjęs „apšilti kojų“ VSAT vadas sudarė darbo grupę VSAT centrinės įstaigos ir VSAT padalinių struktūrai tobulinti.

Darbo grupę nedelsdama VSAT vadui pateikė siūlymą likviduoti Lazdijų rinktinę, jos teises ir pareigas perduodant Pagėgių ir Varenos rinktinėms. Lazdijų rinktinės pareigūnams ir darbuotojams daug abejonių sukėlė minėtos darbo grupės darbo organizavimas ir sprendimų priėmimas. Darbo grupės posėdžiai, pasirodo, nebuvo net protokoluojami, nors VSAT centrinės įstaigos Darbo reglamente aiškiai nustatyta, kad komisijų, darbo grupių posėdžiai turi būti protokoluojami arba įrašomi.

Darbo grupei paskelbus savo siūlymus, formaliai buvo kviečiama diskutuoti, kalbama, kad visi bus išgirsti, į pastabas bus atsižvelgta. Pateikiame keletą faktų tam, kad pailiustruotume tą „diskutavimą“ ir kitų nuomonės „klausymą“:

Kovo 20 d.: naujojo VSAT vado vizitas Lazdijų rinktinėje. Apie Lazdijų rinktinės reorganizavimą naujasis VSAT vadas net neužsiminė, o VRM viceministras net neklaustas patikino, kad apie VSAT padalinių naikinimą negali būti nė kalbos. Balandžio 3 d.: išleidžiamas VSAT vado įsakymas, kuriuo sudaroma darbo grupė VSAT centrinės įstaigos ir VSAT padalinių struktūrai tobulinti. Komisijos sudėtyje įrašytas ir Lazdijų rinktinės atstovas. Komisija darbuojasi iš peties. Balandžio 23 d.: sužinome, kad darbo grupė siūlo likviduoti Lazdijų rinktinę. Darbuotojai dėl to pergyvena, o Lazdijų rinktinės vadovybė – tyli. Nusprendžiame pagalbos kreiptis į politikus. Balandžio 27 d.: susitinkame su Lazdijų savivaldybės meru ir išdėstome problemą. Balandžio 27 d.: (tą pačią dieną) Lazdijų savivaldybės meras susitinka su Vidaus reikalų ministru, ministras kalba, kad apie Lazdijų rinktinės naikinimą... nežino. Gegužės 3 d.: susitinkame su Seimo nare Kristina Miškinienė, problemą išdėstome raštu. Gegužės 4 d.: Lazdijų rinktinės vadas dėl Lazdijų rinktinės išlikimo dalyvauja darbo grupės posėdyje VSAT. Iš pokalbio su vadu suprantame, kad argumentų dėl Lazdijų rinktinės išsaugojimo niekas neklauso. Dėl Lazdijų rinktinės likvidavimo jau nuspręsta. Beliko reikalą „prasukti“ per VSAT sudarytą darbo grupę. Gegužės 6 d.: iš pokalbio su Seimo nare Kristina Miškinienė sužinome, kad VRM bus priimtas sprendimas likviduoti Lazdijų rinktinę. Gegužės 8 d.: Seimo narė kreipiasi į Vidaus reikalų ministrą ir prašo susitikti dėl tvyrančios įtampos Lazdijų rinktinės kolektyve ir aptarti susidariusią situaciją. Gegužės 11 d.: darbo grupė pertvarkos gaires teikia VSAT vadui. Gegužės 14 d.: VSAT intraneto svetainėje atsiranda informacija „Pokyčių darbo grupė skelbia savo siūlymus“, o gegužės 15 d. VSAT vadas išleidžia įsakymą, kuriuo sudaro jau kitą darbo grupę funkciniais ir struktūriniais pertvarkymams vykdyti ir paveda šiai darbo grupei iki birželio 1 d. parengti VSAT ir jai pavaldžių įstaigų funkcinį bei struktūrinį pertvarkymų priemonių planą, taip pat organizuoti ir koordinuoti priemonių plano vykdymą. Jaučiame, kaip komisijos nariai uoliai vykdo pavestą užduotį, nes 2015 m. birželio 12 d. įvyko

VSAT Strateginio planavimo ir valdymo tobulinimo bei logistikos komisijos posėdis, kurio metu buvo pritarta siūlymui dėl Lazdijų rinktinės naikinimo.

Sakykite, apie kokias diskusijas gali būti kalba? Pokyčiai įgyvendinami darbo grupių pagalba, už kurių sprendimus niekas neatsako. Ypatingai skubama. Juk tam dar reikia ir Vyriausybės pritarimo. Manome, kad taip teisingai pertvarkius pasienį, kažkam belieka trumpas ir tiesus kelias į Lietuvos Respublikos Seimą.

Tačiau ar tai teisėta? 2007 m. Lietuva įstojo į Šengeno erdvę. Už teisę naudotis Šengeno erdvės suteikiamomis galimybėmis, Lietuva turi ir tam tikrus įsipareigojimus pertvarkyti valstybės sienos apsaugą taip, kad atitiktų Šengeno teisyno reikalavimus. Siekiant įgyvendinti Šengeno reikalavimus, 2007 m. buvo pertvarkyta valstybės sienos su Latvijos Respublika ir Lenkijos Respublika apsauga. VSAT vado įsakymu buvo patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Latvijos Respublika ir Lenkijos Respublika apsaugos pertvarkymo koncepcija bei Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Latvijos Respublika ir Lenkijos Respublika apsaugos pertvarkymo koncepcijos įgyvendinimo priemonių planas. Nei minėtoje koncepcijoje, nei priemonių plane – apie Lazdijų rinktinės naikinimą – nė žodžio. Pažymėtina, kad minėta koncepcija parengta vadovaujantis Stojimo sutarties aktu dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių. Valstybės sienos apsaugos sistemos plėtotės programa, Nacionaliniu Šengeno acquis priėmimo veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1194 (Žin., 2002, Nr. 74-3192), ir atsižvelgdamas į VSAT 2004-2006 m. veiklos plėtos gaires, patvirtintas VSAT vado 2003 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 4-319. Įdomu, kuo vadovaujasi, kokią koncepciją ar strategiją įgyvendina naujasis VSAT vadas? Kodėl oficialiai nepripažįstama, kad VSAT Šiaulių rinktinės panaikinimas buvo klaida? Juk panaikinus Šiaulių rinktinę, kitų VSAT darbuotojų darbo užmokestis nepadidėjo nė kiek. O šios rinktinės panaikinimo pasekmės – padidėjusius nelegalių migrantų srautus per Lietuvos Latvijos sieną – dabar matome akivaizdžiai (VSAT strateginio planavimo ir valdymo tobulinimo bei logistikos komisijos posėdžio protokole užfiksuota, kad panaikinus Šiaulių rinktinę padidėjo nelegalių migrantų per Lietuvos Latvijos sieną skaičius). Tas skaičius didėja tolygiai, nuo Šiaulių rinktinės panaikinimo. Tačiau VSAT centrinė įstaiga nepripažįsta savo klaidų. Vyriausybei ji drįsta teigti, kad ES vidinės sienos su Lenkija apsauga prarado savo aktualumą. Toks teiginys – labiau negu keistas. Juk plačiai klestinti nelegali migracija – rimta problema ne tik Lietuvai bet ir visai Europos Sąjungai, tai šiuo metu yra labai sparčiai besivystantis reiškinys.

Lazdijų rinktinės pareigūnai ir darbuotojai puikiai supranta pokyčių būtinybę, tačiau aukščiau minėtos darbo grupės siūlymai kelia rimtų abejonių dėl jų racionalumo – tiksliau, suteikia pagrindo manyti, kad šie siūlymai yra naudingi tam tikroms interesų grupėms.

Pertvarkų sumanytojų planuojamas/pateiktas finansinis efektas (0,65 mln. Eurų), panaikinus Lazdijų rinktinę (atleidus 55 rinktinės darbuotojus) yra, švelniai tariant, nepagrįstas, nes šios pertvarkos metu Pagėgių rinktinėje planuojama papildomai įsteigti 16 pareigybių, Varėnos rinktinėje – 22 pareigybes, taip pat planuojama kreiptis į policijos įstaigas dėl atleidžiamų Lazdijų rinktinės pareigūnų įdarbinimo. Jei tie pareigūnai bus įdarbinti kitose rinktinėse, ar policijoje, tai jiems nereikės mokėti atlyginimų? Tuo labiau, kad jei Lazdijų rajone gyvenantys pareigūnai, kuriems darbas bus pasiūlytas Varėnos ar Pagėgių rinktinėje, sutiks eiti siūlomas pareigas ir važinėti į Varėną ar Pagėgius, tai šiems pareigūnams bus mokamos didesnės važiavimo išlaidų kompensacijos. Tai kur čia tas taupymas? O kiti faktoriai, įtakojantys lėšų taupymą. Lazdijų rinktinės panaikinimo atveju net nebuvo vertinti (padidėję Varėnos ir Pagėgių rinktininių saugomi ruožai, dėl to padidėjusios transporto eksploatavimo ir kitos išlaidos). Darbo grupė patvirtino, kad Lazdijų rinktinės panaikinimo atveju minimas finansinis efektas buvo skaičiuotas tik vertinant darbo užmokesčio lėšas, o detalesniam lėšų taupymo paskaičiavimui (infrastruktūros išlaikymui, materialiniam techniniam aprūpinimui) reikalingi tikslūs reorganizuotų struktūrinių padalinių pareigybių sąrašai, kuriuos dėl laiko stokos parengti nebuvo galimybės.

Mes turime pagrindo manyti, kad atitinkamiems specialistams įvertinus siūlomų pakeitimų ekonominį pagrįstumą, finansinis efektas būtų su minuso ženklu. O jei vertintume šias

pertvarkas šalies nacionalinio saugumo aspektu – tai yra šalies gynybinių galių silpninimas. Kai daugumoje ES šalių prie vidinių sienų personalo skaičius yra didinamas, pas mus – naikinami padaliniai, mažinamas pareigūnų skaičius.

Taip pat reikia pabrėžti, kad Lazdijų rinktinės administracinių pastatų išlaikymas kainuoja mažiausiai iš visų rinktinių – 2014 m. Lazdijų rinktinės administracinių patalpų išlaikymo išlaidos (elektra, šildymas, vanduo, šiukšlių išvežimas) sudarė tik 20410,0 Eur. Jei tokia suma yra per didelė VSAT, tada keistai atrodo planuojamos investicijos, numatytos skirti kitų rinktinių modernizavimui (pvz. Varėnos rinktinės modernizavimui numatyta apie 81 0936 Eur). Panaikinus Lazdijų rinktinę, Lazdijų raj. Dumblio kaime esančių Lazdijų rinktinės administracijos pastatų laukto toks pats likimas kaip buvusių Pazapsių, Galinių, Akmenių užkardų – liktų pastatai „vaiduokliai“. „Vėjais paleista“ būtų turto daugiau nei už 300000 Eur.:

1. Žemės sklypai (Lazdijų rinktinės administracijos pastatų) – 8000 Eur;
2. Administracijos pastatų kiemo danga – 15366 Eur;
3. Administracinis pastatas – 51548;
4. Tarnybinės patalpos – 303 Eur;
5. Administracinis pastatas – 159628 Eur;
6. Garažas – 11361 Eur;
7. Kieto kuro sandėlis – 13003 Eur;
8. Sandėlis – 3601 Eur;
9. Kelio užtvartas – 472 Eur.

Tikriausiai, nė neverta kalbėti, kad galima pastatus parduoti, panaudoti kitai veiklai vykdyti. Juk kai iš rajonų (periferijos) atimami materialūs, žmogiškieji ištekliai, naivu būtų tikėtis, kad kas nors kurs verslą tuščioje vietoje.

Manytume, kad būtų tikslinga neskubant atlikti išsamius finansinius paskaičiavimus ir įvertinti visus VSAT padalinius, jų panaikinimo ar optimizavimo galimybes (darbo grupės siūlymuose nėra jokių paskaičiavimų ir vertinimo dėl galimo kitų VSAT padalinių panaikinimo/optimizavimo).

Pertvarkų sumanytojai teigia, kad Lazdijų rinktinės panaikinimu siekiama mažinti vadovaujančių ir bendrąsias funkcijas vykdančių darbuotojų skaičių bei didinti tiesiogiai valstybės sieną saugančio personalo skaičių. Tačiau naikinant Lazdijų rinktinę, Kapčiamiesčio, Kalvarijos, Vištyčio, Lieponos, Kybartų užkardose net nenumatyta padidinti pareigybių, susijusių su tiesiogine valstybės sienos apsauga, skaičiaus. Todėl Lazdijų rinktinės pareigūnai, šiuo metu vykdančys bendrąsias funkcijas (dirbantys Štabe), pertvarkos metu, jei ir pageidautų pretenduoti į pareigybes, susijusias su tiesiogine valstybės sienos apsauga, tokios galimybės neturėtų (tiesiog nėra tokių etatų). Todėl galima pagrįstai teigti, kad Lazdijų rinktinės panaikinimo atveju, tiesiogiai valstybės sieną saugančio personalo skaičius nepadidės, tik bus atimtos darbo vietos iš Lazdijų rajono. Dar nereikia pamiršti, kad VSAT yra statutinė įstaiga, kurioje dirba statutiniai, valstybės tarnautojai, karjeros valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Šių trijų kategorijų darbuotojų darbo santykius reglamentuoja skirtingi teisės aktai. Tokios įstaigos veikloje rezultato siekimas bet kokiomis priemonėmis yra negalimas – labai svarbią reikšmę siekiant rezultato užima teisėtai, kompetentingai atliktos procedūros. Tam ir reikalingi kompetentingi bendrąsias funkcijas atliekantys darbuotojai. Ir nemanome, kad tokiai įstaigai reformuoti tiktų „Maximos“ ar kokio nors banko modelis.

Taip pat manome, kad ministerijos ir VSAT vadovybės nuolat pateikiamas „sėkmingas“ policijos pertvarkymas negali būti gerosios praktikos pavyzdžiu reformuojant VSAT. Nėra policijoje viskas taip gerai, kaip viešųjų ryšių pagalba bandoma parodyti. Dauguma kalbintų eilinių policijos pareigūnų policijoje įvykdytas pertvarkas ir esamą situaciją vertina neigiamai. Susidaro toks įspūdis, kad policijos pertvarkų neigiamus padarinius bandoma maskuoti sieną saugantiems pareigūnams „permetant“ policijos funkcijas, nes policija po pertvarkų neturi parengto personalo optimalaus skaičiaus, kad galėtų užtikrinti tinkamą policijos funkcijų atlikimą. Mes puikiai suprantame ir esame už tai, kad pasienietis, pasienio ruože sustabdęs Kelių eismo taisyklių, viešosios tvarkos ar kitokį pažeidėją, galėtų pats įforminti pažeidimą ir tam nereikėtų kviesti papildomo policijos ekipažo. Tačiau, kai pasieniečiai, saugantys ES išorės sieną, yra siunčiami į smurto artimoje aplinkoje ir kitokius iškvietus, o 40 km valstybės sienos ruožas su Rusijos

Federacija tuo metu lieka visiškai nesaugomas (o toks reiškinys paskutiniu metu yra vis dažnesnis), tai tikrai nėra normalu. Tokia situacija primena laikus, kai barzdaskutys ir barzdą skusdavo ir, jei reikia, dantį ištraukdavo, ar koją nupjaudavo (tik po tokių „profesionalių“ operacijų mažai kas išgyvendavo). Ar tikrai mes norime grįžti į tuos laikus?

Pertvarkų sumanytojai nurodo, kad pokyčius sąlygoja šešioliktosios vyriausybės 2012-2016 m. programa, tačiau pateikia tik pavienius (išimtus iš bendro konteksto) šios programos punktus. „Reformatoriai“ net nepasidomėjo, kad vienas iš šešioliktosios vyriausybės 2012 – 2016 m. programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51, neatidėliotųjų prioritetų – užimtumo didinimas, nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas. Panaikinus Lazdijų rinktinę, darbo netektų apie (administracijos ir Specialiosios paskirties užkardos) 90 Lazdijų rajono gyventojų. Pažymėtina, kad 2014 m. aukščiausias nedarbo lygis fiksuotas Alytaus r. sav. 17,2 proc. ir Lazdijų r. 16,7 proc., šie rodikliai išlieka ir šiais metais.

Pastaruoju metu stebima atotrūkio tarp įvairių šalies regionų didėjimo tendencija. Šio proceso priežastis lemia geografinis atokumas, taip pat istorinė, kultūrinė, politinė regiono padėtis. Dėl regionų išsivystymo skirtumus lemiančių veiksnių, rinka nepajėgi išlyginti regionų išsivystymo skirtumų, o laisvoji konkurencija dažnai dar pablogina vargingiausių regionų pozicijas. Vidinių sienų panaikinimas ir bendroji rinka padidino riziką, kad daugiausiai iš to laimi ekonomiškai stipriausi regionai – patraukliausi kapitalui ir žmonių ištekliais pritraukti. Ypač tai aktualu Lazdijų rajonui – ekonomiškai silpnesnei teritorijai, kurios gyventojai susiduria su didžiausiomis socialinėmis problemomis. Viena iš jų – nedarbas – svarbi ekonominė problema, kuri mažina pajamas, keičia žmogaus gyvenimo nuostatas, didina psichologinę įtampą ir nepasitikėjimą valstybės bei visuomenės ateitimi, mažina žmonių socialinį, ekonominį ir politinį aktyvumą. Gyventojai darosi pasyvesni, didėja jų socialinė atskirtis. Tuo pačiu didėja nusikalstamumas, alkoholizmas, narkomanija. Dėl to susidaro uždari didelės socialinės įtampos židiniai, kuriuose dalis gyventojų darbo net neieško, siekia vien socialinių pašalpų ir lengvatų. Be atitinkamų veiksmų regioniniai skirtumai yra linkę dar labiau didėti.

Lazdijų rinktinė įneša ženklų indėlį Lazdijų rajono biudžetui. Už mėnesį pervedama apie 48 000 eurų pajamų mokesčio. Apie penktadalis šios sumos kiekvieną mėnesį atitenka rajono biudžetui vien tik nuo administracijoje ir SPU dirbančių darbuotojų. Rinktinėje yra įdarbinta 5 neįgalūs asmenys, iš kurių 3 liktų bedarbiais.

Manytina, kad Lazdijų rinktinė aprūpina darbais ir tuo padeda išlaikyti darbo vietas Lazdijų prokuratūroje ir apylinkės teisme. 2014 metais kartu su Lazdijų prokuratūra ikiteisminio tyrimo skyriaus pareigūnai pradėjo 133 ikiteisminius tyrimus. Užbaigė 78. Iš 790 Lazdijų policijos komisariato patalpintų asmenų 339 pristatė Lazdijų pašieniečiai.

Pažymime, kad Lazdijų rinktinė netiesiogiai prisideda prie rajono smulkiųjų verslininkų veiklos vystymosi. 2014 m. apie 30 proc. visų vykdytų Rinktinės mažos vertės pirkimų atlikta iš Lazdijų rajone esančių įmonių. Taip pat sudaryta 10 ilgalaikių prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių, kurių vertė daugiau kaip 70 000 Eurų.

Apie Lazdijų rinktinę

Šiuo metu Lazdijų rinktinėje dirba 487 pareigūnai ir darbuotojai (412 statutinių, 19 karjeros valstybės tarnautojų ir 56 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis). Rinktinės likvidavimo atveju darbo netektų 120 pareigūnų ir darbuotojų.

Atkūrus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę ir siekiant užtikrinti valstybės sienų neliečiamumą, šalies valstybingumą ir jos saugumą, 1990 m. spalio 20 d. Lazdijų regione buvo pradėti kurti Lietuvos Respublikos sienos apsaugos padaliniai, kuriems buvo pavesta organizuoti Lietuvos – Lenkijos ir Lietuvos – Baltarusijos valstybės sienų apsaugą ir kontrolę.

2004 m. gegužės 1 d. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, o 2007 m. gruodžio 21 d. prisijungus prie Šengeno šalių erdvės, Lietuvos Respublikos pietvakarinio regiono sienos apsaugos sistema buvo nuolat tobulinama, optimizuojama ir reorganizuojama, siekiant ją pritaikyti prie pasikeitusių sąlygų ir naujos situacijos. Buvo mažinamas ne tik pareigūnų, bet ir pačių struktūrinių valstybės sienos apsaugos vienetų – užkardų – skaičius. Prie sienos su Lenkijos Respublika vietoje buvusių 6 užkardų beliko 2, o nuo įstojimo į Šengeno erdvę – viena – Kalvarijos užkarda.

Pastebėtina, kad kaimyninėje Lenkijos Respublikoje prie valstybės sienos su Lietuva šiuo metu veikia vykdo 3 Lenkijos Respublikos Sienos apsaugos užkardos, kuriose kiekvienoje dirba daugiau kaip po 60 pareigūnų. Šiuo metu – Europoje esant migracijos krizei – Lenkijos sienos apsaugos tarnyba šioms užkardoms skyrė papildomai dar po 18 pareigūnų. VSAT tuo tarpu „sustiprino“ sienos kontrolę kelias dienas trukusia parodomąja operacija prie Lietuvos Latvijos valstybių sienos. O Lietuvos Lenkijos valstybių sienos kontrolė – VSAT centrinės įstaigos teigimu – sustiprinta slaptomis priemonėmis. Tikriausiai labai „slaptomis“, kad net minėtą valstybės sienos ruožą kontroliuojantys pareigūnai nepastebi tų priemonių.

Šiuo metu Lazdijų rinktinė kontroliuoja 235,052 km ilgio valstybės sienos ruožą: su Lenkijos Respublika – 104,382 km, su Baltarusijos Respublika – 57,27 km, su Rusijos Federacija – 73,4 km.

Lazdijų rinktinėi priskirto valstybės sienos ruožo apsaugą ir kontrolę vykdo 6 užkardos:

Kapčiamiesčio užkarda – 57,27 km (su Baltarusijos Respublika);

Kalvarijos užkarda – 104,382 km (su Lenkijos Respublika);

Vištyčio užkarda – 39 km (su Rusijos Federacija);

Kybartų užkarda – 7,2 km (su Rusijos Federacija);

Lieponos užkarda – 27,2 km (su Rusijos Federacija);

Specialiosios paskirties užkarda (toliau – SPU) (Rinktinės veikimo teritorijoje).

Lazdijų rinktinė dislokuota Lazdijų rajono savivaldybės Dumblio kaime (apie 35 km nuo Lietuvos – Lenkijos – Baltarusijos valstybių sienų sankirtos ir 87 km nuo Lietuvos – Lenkijos – Rusijos valstybių sienų sankirtos). Aktualūs atstumai tarp padalinių ir šios situacijos pasikeitimas įvertinus pokyčius, pateikiamas lentelėje:

Eil. Nr.	Užkarda	Atstumas nuo Lazdijų rinktinės km	Atstumas nuo Varėnos rinktinės km	Atstumas nuo Pagėgių rinktinės km	Skirtumas km
1.	Kapčiamiesčio	45	80,9		35,9
2	Kalvarijos	48	116		68
3.	Vištyčio	72		151	79
4.	Kybartų	85,1		128	42,9
5.	Lieponos	85,1		128	42,9

Daugiametė praktika parodė, kad toks užkardų išdėstymas nuo Lazdijų rinktinės administracijos yra optimalus ir leidžia operatyviai ir finansine prasme – su nedidelėmis išlaidomis, vykdyti padalinių valdymą, kontrolę ir operatyvų reagavimą į pasikeitusią situaciją. Pažymėtina, kad SPU (dėl dislokacijos Dumblio kaime) gali pakankamai operatyviai reaguoti į pasikeitusią situaciją, pažymėtina, kad nei Varėnos, nei Pagėgių rinktinių SPU dėl didelių atstumų negalėtų to padaryti, todėl tikėtina, kad valstybės sienos apsauga ir kontrolė dar susilpnėtų). Taip pat Lazdijų rinktinės atsakingi pareigūnai (Rinktinės budėtojai) gerai žino Rinktinės padalinių veikimo teritorijas, todėl esant ekstremaliai situacijai sugeba adekvačiai reaguoti ir operatyviai organizuoti padalinių sąveiką, derinti veiksmus su bendradarbiaujančiomis institucijomis: policija, muitinė, esant poreikiui sugeba operatyviai organizuoti toms pačioms tarnyboms pagalbos teikimą, taip pat vykdamas gelbėjimo, asmenų paieškos ar kitus darbus. Panaikinus Lazdijų rinktinę, būtų sudėtinga įsivaizduoti, kad Pagėgių ar Varėnos rinktinės budėtojas gerai žinos buvusios Lazdijų rinktinės veikimo teritoriją ir sugebės operatyviai ir tiksliai organizuoti tiek pagalbos teikimą, tiek organizuoti padalinių sąveiką, tuo labiau kad iš 200-250 km atstumo tai padaryti tikrai yra sudėtinga.

Lazdijų rinktinė užtikrina svarbią ES kontekste „Specialiosios tranzito schemas“ (toliau – STS) programą, todėl ne tik organizuoja, užtikrina, kontroliuoja, bet ir operatyviai sprendžia su šia programa iškilusius klausimus. Lazdijų rinktinės atsakingi pareigūnai turi sukaupę didelę patirtį šioje srityje, nuolat tobulina kvalifikaciją specializuotuose mokymuose pareigūnams, kurie tiesiogiai dalyvauja šios programos užtikrinime. Kybartų kelio pasienio kontrolės punkte

įsteigtas ir veikia Tikslinės paramos biuras, kuriame pagal Frontex agentūros sudarytą planą tarnybą vykdo kitų ES šalių pareigūnai. Viso to pasekmė – programa veikia sklandžiai ir be trikdžių. Pažymėtina, kad gretimos rinktinės – Varėnos ir Pagėgių, nei tokios programos, nei apskritai panašios patirties neturi.

Žvelgiant į šiandieninę geopolitinę situaciją ir siekiant reaguoti į Europoje vykstančius procesus, Lietuvos Respublika daro atitinkamus žingsnius stiprindama šalies saugumą. Ginkluotos grėsmės atveju, VSAT pareigūnai tampa ginkluotų pajėgų dalimi ir gina šalį. Ar davusių priesaiką Lietuvai, parengtų, išmokytų elgtis su ginklu, subrendusių ir sąmoningų, galinčių visuotinės karo grėsmės atveju atlikti pareigą šalies pareigūnų atleidimas iš tarnybos nėra šalies gynybinių galių silpninimas ar neracionalus valstybės lėšų naudojimas?

Vizija dėl optimizavimo

Natūralu, kad besikeičianti globalinė, geopolitinė, ekonominė situacija įtakoja ieškoti naujų ir adekvatorių sprendimų esamam laikmečiui. Ne išimtis ir VSAT, kurią esamas laikmetis verčia daryti tam tikrus pokyčius. Lazdijų rinktinės bendruomenė taip pat diskutuoja šiais klausimais ir vieningai pritaria, kad dalis VSAT rinktinių funkcijų galėtų būti centralizuojamos (dokumentų valdymo, finansų, logistikos) tačiau rinktinėms būtina bent minimaliai palikti pačioms tvarkytis tiek logistikos, tiek finansines lėšas (smulkioms išlaidoms, tokioms kaip reprezentacinės išlaidos, išlaidos viešųjų ryšių vystymui, vykdyti smulkius viešuosius pirkimus ir pan.).

Kiekvienas padalinių skaičiaus, valdymo funkcijų ir veiklos optimizavimas susijęs su finansiniu efektu, todėl būtina labai atsakingai paskaičiuoti kiekvieno planuojamo optimizavimo finansinę išraišką.

Lazdijų rinktinės štabe dirba 59 statutiniai valstybės tarnautojai, 19 karjeros valstybės tarnautojų ir 18 dirbančių pagal darbo sutartį asmenų. 50 procentų iš jų prisideda prie valstybės sienos apsaugos ar jos kontrolės organizavimo, tuo tarpu kiti tarnautojai ir darbuotojai prisideda užtikrinant padalinių logistinį aprūpinimą, personalo rengimą ar atlieka kitas ne mažiau svarbias pagalbines funkcijas. Kiekvienas darbuotojas turi jam priskirtą veiklos sritį, už kurią yra atsakingas ir nuo jo veiklos priklauso tos srities kokybė. Lazdijų rinktinėje dirba profesionalūs dokumentų tikrinimo ir tyrimo specialistai, kurie ne tik atlieka dokumentų ekspertizes Lazdijų rinktinės poreikiams, tačiau ir padeda atliekant ekspertizes Lazdijų policijos komisariato pareigūnams. Panaikinus Lazdijų rinktinę, likę padaliniai liktų be profesionalaus dokumentų eksperto, o tai turėtų įtakos ne tik operatyviam ir kokybiškam dokumentų autentiškumo įvertinimui, ikiteisminio tyrimo proceso kokybei, bet ir tiesiogiai vykdančių pasienio kontrolę pareigūnų profesionalumui. Tas pats pasakytina apie visus kitus atitinkamų sričių specialistus.

Pažymėtina, kad Lazdijų rinktinė saugo ypatingai strategiškai svarbų valstybės sienos ruožą (235,05 km), kurį suskaldžius ir padalinus kaimyninėms rinktinėms, išaugtų administravimo kaštai. Saugomi Varėnos ir Pagėgių ruožai padidėtų iki daugiau nei 300 km. Taip pat siūlome įvertinti daugelio ES šalių (Lenkijos, Vokietijos ir kt.) laiko patikrintą praktiką dėl vidinių ES sienų kontrolės. Šios valstybės ne didina, bet mažina struktūrinių padalinių saugomų ruožų ilgį, didina pareigūnų skaičių (ypač prie vidinių sienų). Tuo labiau, kad VSAT turi „karčios“ patirties dėl ES vidinės sienos kontroliuojančių padalinių nepamatuotų/nepagrįstų pertvarkymų (Šiaulių rinktinės panaikinimas). Panaikinus Šiaulių rinktinę, per Lietuvos Latvijos valstybių sieną padidėjo nelegalių migrantų srautas, nors naikinant Šiaulių rinktinę taip pat buvo deklaruojama, kad bus sutaupyta lėšų ir personalas bus racionaliau paskirstytas, o situacija prie valstybės sienos – tik pagerės. Tačiau realybėje matome visiškai kitokį rezultatą – nelegalių srautas tik didėja. 2015 m. per 10 mėnesių Lazdijų rinktinėje sulaikyta 281 nelegalus migrantas, bandęs vykti per vidinę Lietuvos – Lenkijos ES sieną (2013 m. 165, 2014 m. 319). Keičiasi nelegalių migrantų judėjimo kryptys. 2014 m. sulaikyti nelegalūs migrantai: 40 %, atvykę iš Latvijos, 35 % - iš Baltarusijos, 13 % - iš Estijos. 2015 m. sulaikyti nelegalūs migrantai: 60 %, atvykę iš Latvijos, 12% - iš Baltarusijos, 3,3 % - iš Estijos. 2015 m. Vakarų Europą užplūdus nelegaliems migrantams iš Sirijos, Irako ir kitų šalių, užfiksuota nelegalių migrantų judėjimo kryptis iš Vakarų Europos į Skandinaviją tranzitu per Lietuvą. 2015 m. 18 (apie 6 %) nelegalių migrantų (iš Sirijos, Irako, Alžyro) buvo sulaikyta vykę iš Lenkijos į Lietuvą. Nelegalių migrantų iš šalių sulaikė Latvijos pasieniečiai, kurie buvo atvykę tranzitu per Lenkiją ir Lietuvą iš Vakarų Europos.

Tikėtinas efektas panaikinus Lazdijų rinktinę:

1. Tikėtina, kad VSAT centrinė įstaiga dar labiau plėsis – įkuriami nauji padaliniai (pvz. Prevencijos skyrius, kurio nuostatuose patvirtintos funkcijos: tikrinti raštvedybą, kontroliuoti asmenų patekimą pas VSAT vadą ir kitos „labai“ kovinės funkcijos), papildomai įsteigtos patarėjų pareigybės.

2. Pagėgių rinktinėje planuojama papildomai įsteigti 16 pareigybių, Varėnos rinktinėje – 22 pareigybės.

3. Tikėtina, kad reikės plėsti Varėnos rinktinės administracijos pastatus.

4. Tikėtina, kad padidės pareigūnų, kuriems turėtų būti kompensuojamos didesnės išlaidos į tarnybos vietą ir atgal, skaičius. Tai bus papildomos finansinės išlaidos VSAT.

5. Darbo grupė teigia, kad panaikinus Lazdijų rinktinę, būtų sutaupyta apie 0,6 ml. Eur. Tačiau šis teiginys jokiais skaičiavimais nepagrįstas.

Neigiamos pasekmės panaikinus Lazdijų rinktinę ir perskirsčius Lazdijų rinktinės saugomą valstybės sienos ruožą:

1. Labai sumažės kontrolė prie vidaus ES sienos. Atsižvelgiant į esamas grėsmes, šiuo metu Lazdijų rinktinės SPU, Sienos kontrolės (toliau – SKS), Kriminalinės žvalgybos (toliau – KŽS), Ikiteisminio tyrimo (toliau – ITS) skyrių pareigūnų pajėgos vykdo kontrolę stiprinančias priemones, ko negalės atlikti Varėnos (ar kita) rinktinė dėl per toli nutolusios vadavietės nuo saugomo ruožo. Dėl didelio atstumo žymiai padidės išlaidos, susijusios su transporto išlaikymu (ridos ir kt.), pareigūnų darbo valandų sąnaudomis (pailgės darbo laiko trukmė) bei esant pablogėjusiai valstybės sienos kontrolei, Kalvarijos užkardos pareigūnai dažniausiai „vykdys taksi paslaugas“ (perimtus užsieniečius iš Lenkijos Respublikos pareigūnų sulaikytus ir perduotus Lietuvai užsieniečius gabens į Užsieniečių registracijos centrą), kas dar labiau sumažins kontrolę prie vidaus ES sienos;

2. Padalinių tarnybos vykdymo kontrolės susilpnėjimas bei korupcijos apraiškų didėjimas. Siekiant eliminuoti galimas korupcijos apraiškas, didelis dėmesys skiriamas tiems padaliniams, kurie savo sudėtyje turi pasienio kontrolės punktus (ypač Kybartų užkardai, kuriai priklauso tiek kelio, tiek geležinkelio pasienio kontrolės punktai). Tarnybos vykdymo kontrolę bei korupcijos prevenciją vykdo Imuniteto poskyris, SKS, KŽS. Nuo Lazdijų rinktinės iki Kybartų užkardos yra 85 km, tuo tarpu nuo Pagėgių rinktinės iki Kybartų užkardos – 130 km. Dėl padidėjusio atstumo ir su tuo susijusių transporto išlaidų ir darbo sąnaudų bus sudėtingiau kontroliuoti situaciją pasienio kontrolės punktuose ir vykdyti korupcijos prevenciją, kas yra viena iš Vyriausybės prioritetinių sričių;

3. Atsižvelgiant į tai, kad Lazdijų rinktinė vykdo „Specialiosios tranzito schemas“ (toliau – STS) programą, todėl ne tik organizuoja, užtikrina, kontroliuoja, bet ir operatyviai sprendžia su šia programa iškilusius klausimus. Programa veikia sklandžiai ir be trikdžių. Vykdamas STS kontrolę, dalinai išsprendžiamas biudžetinių lėšų trūkumas (ypač prie vidaus ES sienos). Perdalinus Lazdijų rinktinės ruožą, to nebūna galima padaryti, todėl tik išryškės STS problematika;

4. Vištyčio, Kybartų bei Lieponos užkardas (ruožas su Rusijos Federacija) perdavus Pagėgių rinktinėi, Kalvarijos (ruožas su Lenkijos Respublika) ir Kapčiamiesčio užkardas (ruožas su Baltarusijos Respublika) prijungus prie Varėnos rinktinės saugomo valstybės sienos ruožo, KŽS, SKS bei Ikiteisminio tyrimo skyriaus pareigūnams, esantiems atitinkamai Pagėgių ir Varėnos rinktinių dislokacijos vietose, atvykti į įvykį prie Lietuvos – Lenkijos valstybės sienos pareikalaus nemažai laiko bei papildomų finansinių išteklių. Pagal pradėtų ikiteisminių tyrimų skaičių Lazdijų rinktinė mažai teatsilieka nuo Vilniaus rinktinės ir yra antroje vietoje (2014 m. pradėti 144 tyrimai). Nuo Varėnos rinktinės iki po perskirstymo priskirtų užkardų: iki Kapčiamiesčio užkardos – 81 km bei iki Kalvarijos užkardos apie 120 km, nuo Pagėgių rinktinės iki Lieponos ir Kybartų užk. – 130 km, iki Vištyčio užkardos apie 160 km. Padidėjus atstumams iki padalinių, automatiškai pailgės pareigūnų vykimo laikas vykstant į įvykio vietas, kartu ir darbo sąnaudų bei su tuo susijusio apmokėjimo padidėjimas, taip pat augs ir transporto priemonių amortizaciniai nusidėvėjimai;

5. Apie 90 iniciatyvių, profesionalių, patyrusių (vid. tarn. stažas 18 metų), pačio darbingiausio amžiaus (vid. amžius – 40 metų) pareigūnų netektis neigiamai atsilieps VSAT profesionalumui;

6. Įstatymu numatytos išmokos pareigūnams (477 808,03 Eurų), susijusios su atleidimu iš darbo, t.y. išeitinių kompensacijų išmokėjimas (394 205,94 Eurai), Sodros įmokos nuo išeitinių kompensacijų (83602,09 Eurai) ir kt.

Siūlome atsižvelgti į pateiktą informaciją ir sprendimą dėl struktūrinių bei funkcinų pokyčių priimti tik visapusiškai paskaičiavus ir įvertintus visus teigiamus ir neigiamus aspektus. Nepamatuotas sprendimas dėl sargybų būrių, vėliau sargybų skyrių sukūrimo, kurie nedavė laukto rezultato, dabartinė pareigūnų atlyginimų pakėlimo sistema, kuri iš esmės griauja pareigūnų siekį daryti karjerą, dar kartą įrodo, kad būtina diskutuoti su pareigūnų bendruomene ir priimti ne abejotinus vienpusius sprendimus, o visapusiškai pagrįstus. Atkreipiame dėmesį, kad atliekant galimus darbo grupės numatytus vidinius struktūrinius bei funkcinus pokyčius, valdymo funkcijų optimizavimą, finansinį efektą galime gauti labai nežymų (o labiausiai tikėtina, kad neigiamą), tuo tarpu kokybės prasme, patiriama milžiniška žala, paliečianti šalies nacionalinį saugumą, VSAT, šios tarnybos prestižą ir jos darbuotojų, jų šeimų ir visos aplinkos fizinę – psichologinę būklę. Ypatingai daug abejonių kelia darbo grupės siūlymas naikinti būtent Lazdijų rinktinę, o ne Pagėgių, Vilniaus ar kitas. Vadovaujantis sveiku protu ir elementaria logika, reiktų pirmiausiai galvoti apie tokių VSAT padalinių reformą, kuriuose nėra veiklos rezultatų, tačiau tų padalinių veikimo teritorijose pilnos turgavietės kontrabandinių cigarečių ir pan. O Lazdijų rinktinė yra vienas iš geriausių rezultatų (vogtų transporto priemonių, suklastotų dokumentų, nelegalių migrantų, kontrabandos sulaikymas) rodantis ir vienas iš mažiausiai biudžeto lėšų išlaikymui gaunantis bei taupiausiai biudžeto lėšas naudojantis (Lazdijų rinktinės administracinių patalpų išlaikymas yra pigiausias iš visų VSAT padalinių) VSAT padalinys. Tačiau, kaip jau yra minėta, darbo grupė be jokių svarstymų VSAT vadui pateikė siūlymą naikinti būtent Lazdijų rinktinę. Iš karto peršasi logiška mintis, kad geri rezultatai ir akylai saugomos valstybės sienos bei taupiai naudojamos biudžeto lėšos kažkam yra nereikalingos, ir, kad kažkam naudinga „kiaura“ valstybės siena. Visa tai leidžia manyti, kad darbo grupei konkretus nurodymas dėl Lazdijų rinktinės panaikinimo buvo pateiktas iš anksto, o darbo grupė tik imitavo darbą. Kyla natūralus klausimas: kas taip nusprendė ir kokie yra tokio sprendimo argumentai (pagrįsti)? Pažymėtina, kad darbo grupė savo siūlymuose VSAT vadui net neslepia (siūlymuose yra pažymėta), kad ekonominis pertvarkymų efektas preliminarai buvo skaičiuotas vertinant tik darbo užmokesčio lėšas, o detalesnis lėšų poreikis po būsimų pertvarkų (infrastruktūros išlaikymui, materialiniam techniniam parūpinimui) net nebuvo skaičiuotas ir vertintas. Ar tai reikėtų suprasti kaip eilinį VSAT eksperimentą? Nejaugi profesionalūs, rodantys puikius darbo rezultatus, davę priesaiką Lietuvai ir pasimošę ją ginti, Lazdijų rinktinės pareigūnai net neverti to, kad dėl jų būtų atlikti elementarūs (pagrįsti) paskaičiavimai dėl pertvarkų poreikio ir jų ekonominio efekto? Ar Lietuvos valstybė tokia turtinga, kad gali šitaip elgtis su savo piliečiais?

Pertvarkų organizatoriai vis pabrėžia, kad jei bus nesiekžiama tobulinti valdymo struktūrų, darbo organizavimo, racionaliai panaudoti valstybės lėšas, esama valstybės sienos apsaugos sistema būtų pasmerкта stagnacijai. Tačiau pamirštama paminėti vieną svarbų dalyką – po 2007 m. vykusių struktūrinių pertvarkymų (susijusių su stojimu į Šengeno erdvę) VSAT įvykdyti dar du pakankamai didelio masto struktūriniai, funkciniai pertvarkymai – 2010 m. VSAT rinktinių užkardų struktūros buvo pakeistos ir pareigūnai, tiesiogiai saugantys valstybės sieną, buvo perkelti į sargybų būrius. 2012 m. sargybų būriai buvo reformuoti į sargybų skyrius, tais pačiais 2012 m. buvo įvykdyti VSAT centrinės įstaigos ir rinktinių administracijų struktūriniai ir funkciniai pertvarkymai (VSAT rinktinių administracijų padaliniai buvo sustambinti, sujungiant po kelis skyrius į stambesnius skyrius ar valdybas) (viskas suprantama, buvo sumažintas vadovaujančių pareigybų skaičius). Tačiau įdomiausias dalykas yra tai, kad dabar vėl siūloma grįžti prie ankstesnės struktūros, kai nebuvo sargybų skyrių, sargybų būrių, valdybų. Ir ankstesniais ir dabartiniais pertvarkymais siekiama tobulinti valdymą, taupyti lėšas ir pan. Kas tai yra – eksperimentas, nekompetencija, lėšų išvaistymas?

Vis tik norėtusi žinoti, ar tų nepavykusių/netikslingų reformų iniciatoriai ir vykdytojai bus viešai įvardinti, ar bus pareikalauta bent minimalios atsakomybės už tokius veiksmus bei ar galima tikėtis, kad ateityje tokie dalykai nepasikartotų?

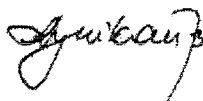
Matydami jau įvykdytų reformų pasekmes, turime pagrindo manyti, kad atliekant darbo grupės siūlomus vidinius struktūrinius pokyčius, tikėtinas finansinis efektas būtų abejotinas, tuo tarpu sienos kontrolės efektyvumas, ypač vidaus sienos kontrolė – nukentėtų labai stipriai.

Didelę pateikiamų žiniasklaidai įvykių dalį sudaro sienos pažeidimai Lazdijų rinktinės pareigūnų užfiksuoti prie vidaus ES. Tai kelia VSAT prestižą, didina visuomenės saugumo jausmą. Manome, kad sprendimai dėl pokyčių turi būti racionalūs ir logiški.

Lazdijų rinktinės likvidavimas skausmingai atsiliieptų ir regiono plėtrai. Likvidavus Lazdijų rinktinę, darbo netektų apie 90 administracijoje ir SPU, dirbančių Lazdijų rajono gyventojų. Didžioji dauguma darbuotojų turi aukštąjį universitetinį ar aukštesnįjį išsilavinimą, sukūrę šeimas Lazdijuose ir už įsigytą būstą mokantys paskolas bankams. Šie Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai, kurie yra neatsiejama visuomenės ir vietos bendruomenės dalis.

Pareigūnų buvimas kartu su visuomene, daro visuomenę atsakingesnę, drausmina ir įpareigoja ją elgtis nepažeidžiant įstatymų, visuomenė jaučiasi saugesnė, kartu gerėja pasienio pareigūnų ir visos VRM sistemos įvaizdis ir didėja pasitikėjimas teisėsaugos institucijomis. Panaikinus Lazdijų rinktinę išnyktų ne tik tradicijos, vienijančios pareigūnus ir visuomenę, nutrūktų lig šiol buvęs geras tarptautinis teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas, o visuomenė nuo to tikrai nepasidarytų saugesnė. Mes gyvename Lazdijuose ir norime toliau dirbti Lazdijų rinktinėje. Todėl kreipiamės į Jus ir prašome padėti, kad VSAT struktūroje išliktų Lazdijų rinktinė.

Pirmininkė

Laimutė Lynikaite

ORIGINALAS PAŠTU
NEBUS SIUNČIAMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai 2015-09-26 Nr. ((1.19-0206)-5K-1519139)-
6K-1507062
I 2015-09-08 Nr. 1D-7320 (21)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų, Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, Aviacijos, Specialiųjų užduočių rinktinės ir Užsieniečių registracijos centrą“ projektą, informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų neturi.

Finansų viceministras

Edmundas Žilevičius

J. Trakimavičienė, 239 0033

VRM dėl VSAT reorganizavimo 09

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

22

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS
IŠVADA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS LAZDIJŲ,
IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS APSAUGOS, AVIACIJOS, SPECIALIŲJŲ
UŽDUOČIŲ RINKTINĖS IR UŽSIENIEČIŲ REGISTRACIJOS CENTRĄ“ PROJEKTO
(toliau – Nutarimo projektas)
(Nr. 15-0769-01-N) (TAIS Nr. 15-10794)**

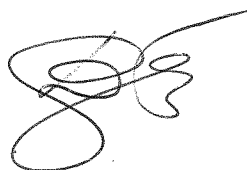
2015-10-15 Nr. NV-3323

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

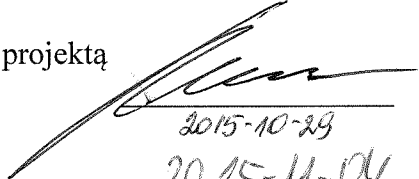
1. Nutarimo projekte turėtų būti rašomi pilni oficialūs reorganizuojamų institucijų pavadinimai ir, esant poreikiui, įvedus jų trumpinį, toliau tekste rašytini sutrumpinti jų pavadinimai.
2. Nutarimo projekto 2.7 papunkčio nuostatos formuluotėje vartojama nuostata „fizinė sauga“ derintina su Nutarimo projekto 2.8 papunktyje vartojama nuostata „fizinė apsauga“.
3. Siūlytina Nutarimo projekto 2.8 papunktyje nuostatoje „asmenys (transporto priemonės)“ atsisakyti skliaustų vartojimo ir alternatyvai žymėti vartoti jungtuką „ar“, atitinkamai koreguojant ir formuluotės nuostatas „įnešti (įvežti)“, „išnešti (išvežti)“. Taipogi, Nutarimo projekto 2.8 papunktyje, nustatant po reorganizavimo veiksiančios biudžetinės įstaigos funkcijos, siūlytina patikslinti klaidinančią nuorodą į reorganizuojamos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinės nuostatus.
4. Nutarimo projekto 2.7, 2.8, 2.9, 2.10 papunkčiuose siūlytina tikslinti neapibrėžtumą sąlygojančią nuorodą į „kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas“ arba jos atsisakyti.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2015-10-29
2015-11-01

Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų, Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, Aviacijos, Specialiųjų užduočių rinktinės ir Užsieniečių registracijos centrą (Nr. 15-0769-01-N) (15-10794)

Pranešėjas: Vidaus reikalų ministras S. Skvernelis

Dalyvauja: Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Štabo Bendrųjų reikalų valdybos Teisės skyriaus viršininkas R. Balkevičius

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
vyriausioji specialistė
E. Skodminienė

 2015-10-13

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p>2015-10-20 / 2015-10-27</p> <p>(data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p>Klausimo svarstymą atidėti (2015-10-20 21)</p> <p>1. Dėnuoti VKM atnaujinti; Td redakcijos pastabas</p> <p>2. Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje (2015-10-27 21)</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>

15B

prie 20 kl.
(LRV posėdžio)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

2015-11-10 13839
DOKUMENTAS PASIRAŠYTAS
SAUGIU ELEKTRONINIŲ PARAŠŲ
2015-11-09 1-4649

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

Vilniaus g. 1, LT-67106 Lazdijai, <http://www.lazdijai.lt>
tel. (8 318) 66 108, faks. (8 318) 51 351, el. p. info@lazdijai.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

KREIPIMASIS Į LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĘ DĖL NEPRITARIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI (VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS LAZDIJŲ RINKTINĖS NAIKINIMUI)

2015-11-09 Nr.
Lazdijai

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos nariai, susipažinę su parengtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Ignalinos atominės elektrinės apsaugos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Aviacijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Specialiųjų užduočių rinktinės ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrą“ projektu (2015-11-02 Nr. 15-11792) (toliau – nutarimo projektas), **nepritaria nutarimo projekto 1.1 papunkčiui, kuriuo sutinkama, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnybos) Lazdijų rinktinė (juridinio asmens kodas – 193344256) būtų reorganizuojama skaidant išdalijimo būdu – jos teises ir pareigas išdalijant Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinei (juridinio asmens kodas – 188622597) ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinei (juridinio asmens kodas – 191833768).**

Nutarimo projekte nurodomas reorganizavimo tikslas – stiprinti Europos Sąjungos išorės sienos apsaugą, užtikrinti tinkamą asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos vidaus sieną, kai patikrinimas prie vidaus sienos laikinai atnaujinamas, racionaliai išdėstyti ir efektyviai panaudoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos personalo išteklius, tobulinti nelegalios migracijos

procesų valdymo kontrolę, efektyvinti Valstybės sienos apsaugos tarnybos veiklą optimizuojant Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstaigų skaičių, centralizuojant bendrąsias funkcijas.

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narių nuomone, teikiamas nutarimo projektas yra parengtas skubotai, neatlikus lyginamosios visų tiesiogiai valstybės sieną saugančių pasienio rinktinių veiklos rezultatų ir veiklos kaštų analizės bei iš esmės neatitinka šiuo metu esančios situacijos visoje Europos Sąjungoje. Visoje Europos Sąjungoje prasidėjusi nelegali migracija yra rimta problema, kuri jau pasiekė ir Lietuvą. Išanalizavus teikiamą nutarimo projektą, galima daryti prielaidą, kad ne sustiprės, o susilpnės asmenų kontrolė jiems kertant Europos Sąjungos vidaus sieną, iškils grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narių įsitikinimu, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė yra svarbi Lietuvos valstybės sienos apsaugos sistemos dalis, kontroliuojanti 235,052 km ilgio valstybės sienos ruožą: su Lenkijos Respublika – 104,382 km, su Baltarusijos Respublika – 57,27 km, su Rusijos Federacija – 73,4 km (schema pridedama).

Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės vadavietė yra Lazdijų rajono savivaldybės Dumblio kaime, apie 35 km nuo Lietuvos–Lenkijos–Baltarusijos valstybių sienų sankirtos ir 87 km nuo Lietuvos–Lenkijos–Rusijos valstybių sienų sankirtos. Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinei priklausančių 5 užkardų išdėstymas nuo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės administracijos yra optimalus ir leidžia operatyviai vykdyti padalinių valdymą, kontrolę bei operatyviai reaguoti į įvykius, vykstančius rinktinės saugomoje teritorijoje. Pažymėtina, kad Specialiosios paskirties užkarda (toliau – SPU), kuri dislokuota pačioje vadavietėje Dumblio kaime, gali pakankamai operatyviai reaguoti į besikeičiančią situaciją. Po nutarimo projekte numatomo reorganizavimo nei Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės, nei Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės SPU dėl didelių atstumų negalėtų to padaryti operatyviai, todėl tikėtina, kad valstybės sienos apsauga ir kontrolė susilpnėtų. Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės atsakingi pareigūnai (budėtojai) gerai žino padalinių veikimo teritorijas, todėl, esant ekstremaliai situacijai, sugeba adekvačiai reaguoti ir operatyviai organizuoti padalinių sąveiką, derinti veiksmus su bendradarbiaujančiomis institucijomis: policija, muitinė, esant poreikiui, sugeba operatyviai organizuoti pagalbos teikimą kitoms tarnyboms, taip pat vykdyti gelbėjimo, asmenų paieškos ar kitus darbus.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė vykdo Europos Sąjungos mastu svarbią Specialiosios tranzito schemos programą, todėl ne tik organizuoja, užtikrina, kontroliuoja, bet ir operatyviai sprendžia su šia programa iškilusius klausimus. Lazdijų rinktinės atsakingi pareigūnai turi sukaupę didelę patirtį šioje srityje, nuolat tobulina kvalifikaciją specializuotuose mokymuose. Kybartų kelio pasienio kontrolės punkte įsteigtas ir veikia Tikslinės paramos biuras, kuriame pagal „Frontex“ agentūros sudarytą planą tarnybą vykdo kitų ES šalių pareigūnai.

Programa vykdoma sklandžiai ir be trikdžių. **Pažymėtina, kad gretimos rinktinės – Varėnos ir Pagėgių – nei tokios programos, nei apskritai panašios patirties neturi.**

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad **Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės darbo rezultatai yra vieni geriausių iš visų rinktinių.** Vien per 2015 m. 9 mėn. sulaikyta 979 118 pakelių kontrabandinių cigarečių, sulaikytos 25, įtariama, vogtos transporto priemonės, 74 teisėsaugos institucijų paieškomi asmenys, nustatyta 40 suklastotų dokumentų atvejų. Sulaikyti net 275 trečiųjų šalių piliečiai, nelegaliai patekę į ES erdvę. Per 9 mėn. pradėti 109 ikiteisminiai tyrimai. **Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė, aktyviai vykdydama jai priskirtas funkcijas, padeda tolygiai paskirstyti darbo krūvius Lietuvos teisinėje sistemoje.** 2014 metais Ikiteisminio tyrimo skyriaus pareigūnai kartu su Lazdijų prokuratūra pradėjo 133 ikiteisminius tyrimus. Iš 790 Lazdijų policijos komisariato patalpintų asmenų 339 pristatė Lazdijų pasieniečiai.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės administracinių patalpų, kurios kapitališkai sutvarkytos 2002 metais, išlaikymas yra pigiausias iš visų Valstybės sienos apsaugos tarnybos padalinių. Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės administracinių patalpų išlaikymo išlaidos (elektra, šildymas, vanduo, šiukšlių išvežimas) 2014 m. sudarė tik 20 410,0 Eur. Pastebime, kad, **panaikinus Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinę, reikės lėšų kitoms rinktinėms plėsti ir modernizuoti.**

Nutarimo projektą teikiančios Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2015-10-06 rašte Vyriausybei Nr. 1D-8401(21) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“ **nurodoma, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinėje numatoma panaikinti 55 pareigybės, kurių išlaikymas per metus siekia 650 tūkst. Eur, tačiau šios pertvarkos metu Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinėje planuojama papildomai įsteigti 16 pareigybių, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinėje – 22 pareigybės.** Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado sudaryta darbo grupė Valstybės sienos apsaugos tarnybos centrinės įstaigos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos padalinių struktūrai tobulinti patvirtino, kad **Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės panaikinimo atveju finansinis efektas buvo skaičiuotas tik vertinant darbo užmokesčio lėšas, o detalesniam lėšų taupymo perskaičiavimui (infrastruktūros išlaikymui, materialiniam techniniam aprūpinimui) reikalingi tikslūs reorganizuotų struktūrų padalinių pareigybių sąrašai, kurių dėl laiko stokos parengti nebuvo galimybės.**

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos nariai atsakingai pareiškia, kad darbo grupė neatliko detalių ekonominių skaičiavimų, visapusiškai neįvertino galimų sutaupymų ir praradimų, todėl pateiktas numatomas finansinis efektas yra nepagrįstas.

Vienas iš šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 m. programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51, neatidėliotinų prioritetų – užimtumo didinimas, nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas. Panaikinus Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinę, darbo netektų 55 Lazdijų rajono gyventojai, todėl dar labiau padidėtų nedarbo lygis Lazdijų rajono savivaldybėje.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė įneša ženklų indėlį ir į Lazdijų rajono savivaldybės biudžetą, netiesiogiai prisideda prie rajono savivaldybės smulkiųjų verslininkų veiklos vystymosi. 2014 m. apie 30 proc. visų vykdytų Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės mažos vertės pirkimų atlikta iš Lazdijų rajono savivaldybėje esančių įmonių. Taip pat sudaryta 10 ilgalaikių prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių, kurių vertė daugiau kaip 70 000 eurų. Po nutarimo projekte numatomo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės reorganizavimo dar labiau padidėtų Lazdijų rajono savivaldybės atotrūkis nuo ekonomiškai stiprių šalies regionų.

Pažymėtina, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinė saugo ypatingai strategiškai svarbų valstybės sienos ruožą (235,05 km), kurį suskaldžius ir padalinus kaimyninėms rinktinėms, išaugtų administravimo kaštai. Panaikinus Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinę, Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės saugomas ruožas pailgėtų nuo 206,66 km iki 367,93 km, o Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės saugomas ruožas pailgėtų nuo 178 km iki 251,4 km (schema pridedama). Išanalizavus pažangių Europos Sąjungos valstybių (Vokietijos, Lenkijos ir kitų šalių) patirtį, pastebima, kad šios valstybės ne ilgina, bet trumpina struktūrinių padalinių saugomų ruožų ilgį, didina pareigūnų skaičių (ypač prie vidinių sienų). Pastebėtina, kad kaimyninėje Lenkijos Respublikoje prie valstybės sienos su Lietuva šiuo metu veikia 3 Lenkijos Respublikos Sienos apsaugos užkardos, iš kurių kiekvienoje dirba daugiau kaip po 60 pareigūnų. Bendra šių dienų Europos Sąjungos politika – stiprinti sienų apsaugą, užkertant kelią nelegaliai migracijai. Galima pagrįstai teigti, kad nutarimo projekte nurodytas vienas reorganizavimo tikslų – „užtikrinti tinkamą asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos vidaus sieną, kai patikrinimas prie vidaus sienos laikinai atnaujinamas“ – neatitinka šiuo metu esančios visos Europos Sąjungos realybės ir leidžia daryti prielaidą, kad susilpnės migracinių procesų kontrolė prie sienos su Lenkijos Respublika.

Teikiant nutarimo projektą, neatliktos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei nepateiktos lyginamosios visų tiesiogiai valstybės sieną saugančių pasienio rinktinių veiklos rezultatų ir kaštų analizės bei neįvertintos šios išlaidos ir neigiamos pasekmės, atsirastančios po Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės panaikinimo:

1. Kylančios grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.
2. Susilpnėjęs migracinių procesų kontrolė prie Europos Sąjungos vidaus sienos.
3. Padidėjęs išlaidos, susijusios su transporto išlaikymu bei pareigūnų vykimu

į tarnybos vietą išlaidų kompensavimu.

4. Padidėsiančios laiko bei finansinės išlaidos dėl išaugusių atstumų Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams atvykti į įvykį prie Lietuvos–Lenkijos valstybės sienos.

5. Padidėsiantis nedarbo lygis ir išaugusi socialinė atskirtis Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje.

6. Padidėsiantys sulaikytų nelegalių migrantų gabenimo į ikiteisminį tyrimą, teismą, kaštai. (Šiuo metu visi sulaikyti nelegalūs migrantai yra pristatomi į Lazdijų rajono apylinkės teismą. Panaikinus Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinę, tikėtina, kad jie bus gabenami į Varėnos apylinkės teismą. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma nelegalių migrantų yra sulaikomi prie vidinės Lietuvos–Lenkijos sienos, smarkiai išaugs jų gabenimo išlaidos iš Lazdijų pasienio teritorijos į Varėnos apylinkės teismą.)

7. Likusių nenaudojamų Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės administracinių pastatų ir sukurtos infrastruktūros, esančių Lazdijų rajono savivaldybės Dumblio kaime, išlaikymo ir apsaugos išlaidos. (Nutarimo projekte tarybos nariai pasigenda siūlymų, kaip planuojama likvidavimo atveju panaudoti likusius laisvus modernius pastatus, priklausančius valstybei).

8. Nepateikti skaičiavimai dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės materialinės- techninės bazės plėtrai reikalingų papildomų finansinių lėšų.

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos nariai nepritaria Vidaus reikalų ministerijos teikiamam nutarimo projektui likviduoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinę, jos teises ir pareigas perduodant Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinei ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinei, ir prašo gerbiamo Ministro Pirmininko palaikymo ir supratimo šiuo itin svarbiu klausimu. Vertindami Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetenciją, **prašome nepriimti teikiamo nutarimo projekto ir grąžinti jį tobulinti, kad būtų išbrauktas vienintelės iš nutarimo projekte nurodytų tiesiogiai valstybės sieną saugančios Valstybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų rinktinės reorganizavimas.**

PRIDEDAMA:

1. Schema, 1 lapas;
2. Atstumo pasikeitimo po Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Lazdijų rinktinės reorganizavimo lentelė, 1 lapas.

Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narių vardu

Lazdijų rajono savivaldybės meras

Dokumentas pasirašytas saugiu
elektroniniu parašu

Artūras Margelis

**ATSTUMŲ PASIKEITIMO PO VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS LAZDIJŲ RINKTINĖS
REORGANIZAVIMO LENTELĖ**

Eil. Nr.	Užkarda	Atstumas nuo Lazdijų rinktinės km	Atstumas nuo Varėnos rinktinės km	Atstumas nuo Pagėgių rinktinės km	Atstumo skirtumas km
1.	Kapčiamiesčio	45	80,9		35,9
2.	Kalvarijos	48	120		72
3.	Vištyčio	72		162	90
4.	Kybartų	85,1		130	44,9
5.	Lieponos	85,1		130	44,9

